

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 390/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Štefanom Ševčovičom, Jégého 16999/10, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Bratislava III a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 19/2001, pričom uvádza, že okresný súd «21. 01. 2015 uznesením sp. zn. 6 C 19/2001-763 a 6 C 19/2001-765 nariadil znalecké dokazovanie... „Uznesenia“ neboli... doručené... jej právnenmu zástupcovi na adresu sídla advokátskej kancelárie... Sťažovateľka po zistení uvedeného podala... sťažnosť... Odpoveďou na sťažnosť bolo dňa 11. 6. 2015 doručenie „Uznesení“ už na adresu sídla advokátskej kancelárie právneho zástupcu sťažovateľky, ale so spätne vyznačenou... právoplatnosťou... a vykonateľnosťou... Týmto postupom znemožnil „OS“ sťažovateľke realizáciu procesných práv... nemohla oznámiť námietky voči osobe znalca i napriek skutočnosti ich existencie.».

V závere sťažnosti sťažovateľka uviedla, že sa domáha:

«...vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky Okresným súdom Bratislava III podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy SR...

uloženia povinnosti Okresnému súdu Bratislava III zdržania sa vykonávania nesprávne vyznačených právoplatných „Uznesení“

uloženia povinnosti Okresnému súdu Bratislava III zrušenia vyznačených dátumov právoplatností a vykonateľností „Uznesení“ a po takto opravených ich doručenia sťažovateľke

priznania povinnosti „OS“ zaplatiť...(sťažovateľke)... trovy konania...»

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde.

Z hľadiska predbežného prerokovania sťažnosti je podstatný najmä § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v prvom rade konštatuje, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom, ktorý je v súlade § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb.

o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, IV. ÚS 267/08).

Sťažovateľka sa v petite sťažnosti domáha vyslovenia porušenia označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy okresným súdom, avšak neuvádza, akým rozhodnutím, postupom alebo opatrením okresného súdu k namietanému porušeniu označených práv malo dôjsť. Pokiaľ sťažovateľka v ďalšej časti petitu požaduje, aby ústavný súd uložil okresnému súdu povinnosť zdržať sa vykonávania nesprávne vyznačených právoplatných uznesení a povinnosť zrušiť vyznačené právoplatnosti a vykonateľnosti uznesení, nešpecifikuje, o aké uznesenia ide (spisová značka a dátum rozhodnutia). Takto formulovaný petit sťažnosti ústavný súd považuje za neurčitý a nekonkrétny, neumožňujúci jednoznačne určiť predmet konania o sťažnosti.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky v predloženom znení nemožno považovať za kvalifikovanú sťažnosť, ktorú by ústavný súd mohol prijať po jej predbežnom prerokovaní na ďalšie konanie. Neobsahuje jasný a zrozumiteľný petit ako východisko pre rozhodnutie ústavného súdu, čo je jednou zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Je koncipovaná neprofesionálne a s elementárnou neznalosťou podmienok konania pred ústavným súdom. Ústavný súd pritom opakovane zdôrazňuje, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľky, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná

judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd zdôrazňuje, že pre posúdenie návrhu na začatie konania je rozhodujúce, ako sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca vymedzí predmet konania v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite. Tvrdenia uvedené mimo petit pokladá ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktoré nemôžu doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011), a preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti pri posudzovaní, či návrh obsahuje zákonom predpísané náležitosti, mohol vychádzať iba zo sťažovateľkou formulovaného petitu.

Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že uznesenie o pribratí znalca je procesným uznesením, proti ktorému nie je možné podať odvolanie, avšak sú prípustné námietky proti osobe znalca. Doručenie uznesenia s už vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti nebránilo sťažovateľke, aby na okresnom súde namietala tvrdenú nesprávne vyznačenú právoplatnosť a vykonateľnosť uznesení, dožadovala sa zrušenia vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti a vzniesla námietky proti osobe znalca. S týmito tvrdeniami sťažovateľky by sa okresný súd musel vysporiadať. Tieto skutočnosti sťažovateľka môže tiež namietat v rámci prípadného odvolania proti meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu v jej veci. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky by ústavný súd aj v prípade správne formulovaného petitu odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2015